СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЛЮТОГО 1950. — No. 37. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 15, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ФЛЬОТА В СИЛІ ОБОРОНИТИ АМЕРИКУ ВІД РОСІЙСЬКИХ СУБМАРИН

Вашингтон, 13 лютого. — У звіті голов Спільного Генерального Штабу, предявленім президентові після повороту з інспекції воєнних приготувань на Тихому океані, присвячено спеціяльну увагу на оборону країни перед ворожими субмаринами. Ген. Омар Бредлі, вважає звіт для президента якнайбільшою військовою тайною і відмовився виявити подробиці. Зате адмірал Форест П. Шерман, голова морських операцій, сказав, що американська воєнна фльота на Пацифіку є готова відбити загрозу російських підводних кораблів.

Про силу Совєтів на Тихому океані сказав Шерман, що вона обіймає 270 субмарин і є одною третиною всієї совєтської підводної сили. Інші російські субмарини находяться на Чорному Морю, Балтійському морю й Арктичному океані. Адмірал Шерман теж виявив, що ген. Доглес МекАртур дістав дальші повновласти при команді фльоти на Пацифіку на випадок необхідности. Коли запитали Шермана, чи ген. МекАртур приїде домів, він відповів, що це делікатна справа, коли вищі офіцери радше їдуть на нараду до нього, замість взивати його домів.

Президент за обмеження нічних летунських шкіл.

Президент Труман звернувся до Конґресу, щоб він застановив витрату фондів на нічні летунські школи, у яких вишколюються ветерани. Такі видатки забирають мільйони гроша з фондів, призначених на фахову освіту й вишкіл ветеранів в сумі $2,754,000,000. Загалом президент дав Конґресові вісім точок в цій справі. Ці зміни мають бути переведені в бюджеті на наступний фіскальний рік.

ВЛАСНИКИ ГОДЯТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ З МАЙНЕРСЬКОЮ ЮНІЄЮ.

Вашинґтон. — Власники копалень вугілля згодилися взяти участь в нових переговорах з Джаном Л. Луїсом, головою майнерської юнії, для заключення нового контракту при відновленні праці в шахтах. Страйкуючі майнери не зважають на телеграфічний наказ Луїса і не вертаються до праці. Навпаки, вони висилають свої зорганізовані пікети, які відстрашують охочих працювати. У понеділок було 370,000 шахтарів на страйку. Це було свято Линколна, отже багато з них оправдували ним свою відсутність.

Осередком опору майнерів є шахта в Ронко, у стейті Пенсилвенія. Є це найбільший вугільний закоп у світі. Зорганізовані до опору майнери стоять під проводом Джана Озанича, голови місцевого відділу юнії. Вони слухають сліпо давнішого гасла, проголошеного Луїсом, яке звучить: „Нема контракту, нема праці". Майнери продають свої бонди з воєнних часів, щоб витримати в опорі. Вони кажуть, що як не зима, тоді власники не будуть спішитися з контрактом, бо в літі не потрібно багато вугілля.

ТРУМАН МОЖЕ БУТИ ЩЕ РАЗ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА.

Вашинґтон.— Джордж Локі, містопредсідник Демократичного Комітету Стейту Каліфорнія, відбув конференцію в Білім Домі з президентом Труманом. Вийшов з ромови, він сказав кореспондентам, що він дораджував Трумановi кандидувати ще раз на президента в 1952 р. і на це Труман мав сказати: „Якщо б ми мали цей самий запряг при наступній каденції, можливо, що ми щось вдіяли б". Локі пояснив, що „цей самий запряг" значить ті самі люди, що підтримували президента при виборах в 1948 році. Досі Труман не заявляв перед ніким, що він хоче кандидувати ще раз на президента.

СІНКЛЕР ОЙЛ ПЛЯНУЄ ПЕНСІЮ ПО $125.

Вашинґтон.—Робітники в підприємстві Сінклер Ойл Компані, зорганізовані в юнії приналежній до Конґресу Індустріяльних Організацій, добилися тимчасової згоди підприємства, що б їхня старече пенсія виносила місячно по $125 вже разом з цією частиною, що їм мала б принести з суспільного забезпечення. Згода має ще бути ратифікована загальним голосуванням в юнії. Робітник може дістати пенсію коли дійде до 65 року життя по 15 роках праці. За десять років дістає половину пенсії.

ДОМАГАЮТЬСЯ ІМЕН БОЛЬШЕВИКІВ У ДЕПАРТАМЕНТІ СТЕЙТУ.

Вашинґтон. — З огляду, що республіканці раз-у-раз підносять закиди проти департаменту стейту, наче б там большевики склали собі своє кубло, Джан Пюріфой, заступник підсекретаря стейту зажадав від сен. Джозефа Р. МекКарті, беспубліканця з Висканзин, щоб він предявив імена урядовців, запідозрених в комунізмі. Пюріфой є головою системи забезпеки в департаменті і твердить, що він не знає ні одного працівника в своїм департаменті, який був би непевним або нельоальним. Він каже, що від 1 січня 1947 202 урядовців, запідозрених у нельояльності, залишили службу самі, або дістали доручення зрезигнувати.

АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕДБАЧУЄ „ПАРАЛІЖ З НУТРА".

Ню Йорк. — Американська свобода є однаково загрожена від зовнішного ворога як і з нутра, якщо сила федерального уряду буде зростати і концентруватися в одному місці замість по стейтах. „Можна безпечно сказати, що всі страхіття, які ми читаємо про різнородні бомби, не є більшою загрозою для нашої свободи, ніж брак зрозуміння, що нам загрожує параліж з нутра". Таке сказав ген. Двайт Д. Айзенгавер, теперішній президент Колумбійського університету у промові, виголошеній на зібранні Американського Товариства Металюрґічних Інженерів в готелі Статлер.

АМЕРИКА ХОЧЕ ЩЕ РАЗ ОБГОВОРИТИ З СОВЄТАМИ КОНТРОЛЮ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон, 13 лютого. — Асистент секретаря стейту, Джан Д. Гікерсон, виявив, що Злучені Держави схильні „кожного разу сісти до розмови" з Росією в Обєднаних Державах для контролі атомової енергії. На пресовій конференції сказав Гікерсон, що совєтський уряд є єдиним, який блокує пляни для світової контролі. Він є американським членом комісії атомової енергії при Обєднаних Державах. Він ствердив, що Америка ніколи не казала, наче б вже вичерпано всі можливі помисли для світової контролі атомової сили, тільки росіяни відкидають всяку міжнародну контролю. Він теж відбив закид совєтського делегата до О.Д. Якова А. Малика, наче б то, Злучені Держави заблокували світову контролю і сказав, що то Росія зробила це ще в червні 194 р. і від тоді не хоче про це говорити.

НАУКОВЦІ ВЗИВАЮТЬ УРЯД, ЩОБ ВІДНОВИТИ РОЗМОВИ З СОВЄТАМИ

Д-р Лінус Полинґ, директор хемічного відділу Каліфорнійського Технологічного Інституту промовляв на зібранні Краєвої Ради Мистецтва, Науки й Професій у Карнеґі Голл у Ню Йорку і вийшов з домаганням щоб американський уряд ще раз зробив пробу переговорів з Совєтами для контролі атомової бомби, особливе водневої. Він теж заявився за створення світового уряду для втримання миру.

МАНЕВРИ НА АЛЯСЦІ СЕРЕД СНІГОВІЇ

Вайтгавс, у провінції Юкон, на ґраниці Аляски. — Густий сніг при температурі 14 ступнів нижче зера і сильний вітер не стримав першої виправи американсько - канадських вояків для оборони північно-американського континенту перед придуманим нападом ворога з півночі, одначе ворог не явився, бо було захолодно. Маневри американсько-канадських вояків, які прибули сюди в кількості 5,2000 людей, будуть тривати десять днів. У маневрах беруть участь літаки, вантажні авта, сніжні авта, звані „пенґвінами", і інший статок, а все те пристосоване до аляскової погоди. Ворог мав прибути в силі 20 літаків, в більшості марки Ф-82.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ ДО БУРМИ

Вашингтон. — Президент Труман назначив Дейвида Мек Кендрі Кій на становище посла в Бурмі. Він прийде на місце уступившого посла Кгара Гудла.

КОРАБЛІ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ ЗАПОВІДЖЕНІ НА ПЯТНИЦЮ

Ню Йорк. — За найновішими звідомленнями кораблі Дженерал В. М. Блек і Дженерал С. Д. Сторджис, які виїхали з Бремергафен у Німеччині 6 лютого, приїдуть до нюйорської пристані в пятницю 17 лютого. Це вже друге спізнення. Перший раз заповіджено, що вони приїздять в понеділок 13, другий раз, що в четвер 16 лютого. Оба кораблі везуть іміґрантів зі скитальщини.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ТРУДНОЩІ ТРАНСПОРТУ ДО БЕРЛІНА

Берлін, 14 лютого. — Совєтські контрольні власті на перехідниму кордонному пункті в Гельмштедт вчора ввечорі знову і без осторогu припинили комунікаційний рух вантажних автомобілів зі західних зон до Берліна, пропускаючи тільки одне авто на годину.

БРИТАНСЬКИЙ АМБАСАДОР З МОСКВИ ІНФОРМУЄ БЕВИНА

Лондон, 14 лютого. — Британський амбасадор в Москві, сер Дейвид Келі, приїхав до Лондону та відбув наради зі секретарем закордонних справ Бевином. Він мав поінформувати Бевина про совєтсько-китайські переговори в Москві.

КОНФЕРЕНЦІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ ПРЕМІЄРІВ

Копенгаген, 14 лютого. — Прем'єри трьох скандинавських країн: Ганс Гедтофт — премієр Данії, Таґе Ерляндер — премієр Швеції і Ейнар Ґергардсен — премієр Норвеґії, відбули вчора спільну конференцію в шведському місті Гельмстад, заявив тут премієр Гедтофт після свого повороту. Про конференцію не видано офіціяльного комунікату і теж держиться в таємниці предмет нарад. Здогадуються, що премієри обговорювали проблеми спільної оборони та дальші можливості політичної і господарської співпраці між їх країнами.

ЧЕРГОВИЙ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 14 лютого. — Стараннями Секції Письменників при Літературно-Мистецькому Клюбі відбудеться в найближчий четвер, 16-го лютого, в годині 8 ввечорі, в домівці Клюбу при 101 Евеню „А" черговий Літературний Вечір, цим разом з доповіддю Юрія Косача.

„УКРАЇНЦІ ОБВИНУВАЧУЮТЬ РОСІЯН ЗА ВБИВСТВО МІЛЬЙОНІВ"

СТОЛИЧНА ГАЗЕТА ПРО ВИСТУП ГОЛОВИ У.К.К., ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКОГО, ПЕРЕД СЕНАТСЬКИМ КОМІТЕТОМ В СПРАВІ НАРОДОВБИВСТВА

Вашингтон, 14 лютого. Крім згаданого вже відгуку виступу голови Українського Конґресового Комітету, проф. Льва Добрянського перед сенатським підкомітетом закордонних справ з піддержкою американської ратифікації міжнародної конвенції проти народовбивства, аргументуючи це грізними прикладами совєтського народовбивства в Україні, цій справі віддав чимало місця теж впливовий столичний щоденник „Вашингтон Повст" з 10-го лютого. Там в інформації Мері Спарґо п.з. „Українці обвинувачують росіян за вбивство мільйонів" м.і. пишеться.

„Холодне і „ділове" вбивство мільйонів, як частину обдуманого військового і ґеополітичного пляну, закидував вчора Совєтському Союзові професор Джорджтавнського Університету, Лев Добрянський. Професор Добрянський, предсідник Українського Конгресового Комітету Америки, представив сенатському підкомітетові закордонних справ подрібне і документальне зведення того, що він назвав програмою Совєтського Союзу на вигублення расових і національних груп. Кровопролиття і терпіння в рямках цеї програми переходить всі уявлення більшости американців — заявив проф. Добрянський комітетові. Він твердив: „Справа українського народу є клясичною в систематичному винищуванні нації. Між поневоленими народами Европи українці мають найвчасніший, найдовший і найширший досвід зі совєтським народовбивством, яке на багато перевищує діявольські методи націстів. Практика систематичного національного народовбивства є інтеґральною частиною совєтської політичної стратеґії в змаганні до панування над світом". Проф. Добрянський — пише дальше „Повст" — зацитував слова Леніна: „Три частини людства може вмерти, якщо це було б потрібне, щоб одна четверта стала комуністичною". Він запевняв, що теперішні володарі Росії фанатично здійснюють цей „обміркований тероризм". Відповідаючи на арґументи Американського Союзу Адвокатів, що противиться ратифікації конвенції Об'єднаних Націй проти народовбивства, професор признав, що саме прийняття цеї конвенції Злученими Державами ще не припинуть всього народовбивства в Совєтському Союзі. Проте він вважає, що конвенція може мати вплив бодай на зменшення кількости жертв совєтського масового вбивства. До „окремих вартостей" конвенції проф. Добрянський зарахував: 1. Вона внесе безмежну і справжню надію та силу в серця поневолених мільйонів, загрожених смертоносним топором совєтського національного народовбивства; 2. Вона відзеркалить світовий моральний засуд совєтських ділових (бизнеслайк) народовбивців; 3. Вона може послужити до зменшення розмірів совєтського народовбивства; 4. Втягнена в кодекс міжнародного закону, вона творитиме знамениту надію на поліпшення; 5. Американське визнання її постанов послужить до виявлення цивілізованих принципів, що їх Америка обстоює". Стільки „Вашинґтон Повст" про цей історичний виступ голови УККомітету, проф. Добрянського, в сенатському підкомітеті закордонних справ.

БЕЗКОНЕЧНІ „ЧИСТКИ" В КРАЇНАХ ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

ШПИГУНСЬКА ПАНІКА І ВОЄННА ГІСТЕРІЯ В СОВЄТАХ ДОСЯГАЮТЬ СВОГО ВЕРШКА.

Відень, 14 лютого. — Вслід за недавнім повідомленням про шпигунську паніку за залізною заслоною та про чергові масові арешти в Україні, тут наспіли дальші вістки про нову хвилю чисток теж в інших підсовєтських країнах, зокрема в південно - західних. „Шпигунська паніка, викликана воєнною гістерією, каже совєтським властям добачувати шпигунів і зрадників та саботажистів навіть в найвищих колах комуністичної ґєрархії. Виникнення „тітоізму" в Югославії та зростаючі антогонізми між самими комуністами ще тільки доливають оливи до вогню. Характерною під цим оглядом ; остання заява секретаря комуністичної партії Мадярщини, Матіяса Ракоші, який домагався пересіяння цілого екзекутивного комітету партії та заповів вже третю з черги чистку партії в цьому році. Ракоші твердив: „Ми мусимо позбутися думки, що людина пролетарського походження або сам пролетар мусить доконче бути комуністом. Навіть робітник може бути заражений національною гордістю і анти-семітизмом, від яких він не може звільнитися. А щодо інтеліґенції то головний клопіт в тому, що вона плазує перед усім зі Заходу та відкидає все, що приходить зі Совєтського Союзу". З цего виходить ясно, що в комуністично-терористичній „народній демократії" ввесь народ є практично „ворогом народу" і з цього випливають всі ці перманентні чистки.

СОВЄТИ ОБІЦЯЮТЬ ЗВІЛЬНИТИ ІТАЛІЙСЬКИХ ВОЄННО-ПОЛОНЕНИХ.

Рим, 14 лютого.— На підставі окремого договору між Совєтським Союзом та Італією, совєтський уряд востанці погодився звільнити з полону ще досі задержану в ньому деяку кількість італійців. В заміну за це італійський уряд зобов'язався „не робити перешкод" жадному совєтському громадянинові, який бажав би з Італії виїхати до Совєтів. Це останнє має тільки теоретичне значення, бо на ділі такого нема, хиба що Совєти намагатимуться використати цю провізію договору, щоби „добровільно" примусово вивезти з Італії совєтських втікачів. Загальна кількість італійців в совєтському полоні мала б виносити ще 60 до 70 тисяч, розпорошених по таборах цілого Союзу. На підставі договору Совєти зобов'язуються звільнити тільки 120 осіб.

ЗАСУДЖЕНО 15 „КАПІТАЛІСТІВ" В ЮГОСЛАВІЇ.

Беоґрад, 14 лютого. — Комуністичний суд маршала Тіта засудив тут вчора на кару тюрми від двох до 20 років 15 студентів, робітників і селян, обвинувачених в намаганні організованої революції проти уряду. Державний прокуратор закидував їм, що вони, заохочені югославсько - совєтським конфліктом та акцією проти Югославії, ведену Комінформом, намагалися використати обставини, повалити теперішній комуністичний режим та збройною революцією привернути в країні знову „капіталістичний лад".

АМЕРИКАНСЬКЕ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ДО ФРАНЦУЗЬКО-СААРСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Париж, 14 лютого. — Тут від деякого часу ведуться переговори між представниками Франції й автономного реґіонального уряду Саарщини в справі політичного й господарського договору. Американський уряд тепер видвигнув застереження, щоби до цего договору додати окрему провізію, що він може бути змінений обо скасований евентуальним мировим договором між аліянтами і Німеччиною. Франція мала погодитися на це американське домагання. Як відомо, справа Саарщини була недавно предметом кількох драстичних виступів представників західно-німецького уряду і на цю тему починав знову розпалюватися німецько - французький антагонізм.

ЗАХІДНО - НІМЕЦЬКА СТАЛЬ ПРОДИРАЄ ЕМБАРҐО НА СХІД.

Франкфурт, 14 лютого.—Західні спостерігачі стверджують, що наложена недавно урядом західно-німецької федеративної республіки заборона вивозу рурської сталі до Совєтів, згл. совєтської зони Німеччини, не має практичного значення, бо німецькі продуценти продовжують майже без перешкод вивіз сталі в попередній кількості. У зв'язку з цим вже сьогодні мали б відбутися в Бонн наради експертів з придставниками німецького уряду, шукаючи засобів на припинення цеї сваволі.

ГРЕЦІЯ „ВИЇМКОВИМ ВИПАДКОМ" В ПЛЯНІ МАРШАЛА.

Париж, 14 лютого. — Европейська Рада Пляну Маршала вважає Грецію „виїмковим випадком" в своїх калькуляціях щодо найближчої майбутности европейського господарства. Діло в тому, що Греція є заборгована у відношенні майже до всіх своїх господарських партнерів і немає багато виглядів, щоб вона могла зрівноважити свій бюджет в короткому часі. Тому до неї доведеться достосувати окремі методи платности і товарообміну. Господарські труднощі Греції збільшені післявоєнною переставкою господарства та, головно, втратою німецького ринку на збут тютюну.

ІРАК ОСТОРОЖНИЙ ПІСЛЯ ЛЕКЦІЇ В КИТАЮ.

Тегеран, Іран, 14 лютого. — Іран та деякі інші орієнтальні країни почали тепер інтензивну акцію щодо реформ в своїх внутрішних устроях та політиці, зокрема з метою виключення закоріненої там корупції. Безпосередньою причиною того мав би бути приклад з Китаєм, як Злучені Держави відмовилися давати дальшу допомогу урядові Чіянґ Кай-ші власне з огляду на корупцію в ньому. У висліді — Китай сьогодні захоплений большевизмом.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСИЛЕННЯ ІДЕЙНОЇ ТА ЗБРОЙНОЇ СИЛИ!

Коли пишуть і говорять про „переломову епоху" в американській закордонній політиці й коли це походить від таких, що довгими роками гляділи на цю політику дуже песимістично й не вірили в її зміну, то видно, що в Вашинґтоні таки заноситься на радикальні зміни. Щодо цього що так є, сьогодні немає в нікого ніякого сумніву. Це й повинно заставити кожного, що зацікавлений цею політикою, пильно слідкувати за дальшими подіями. Як ці події розвинуться, важко сказати, але це, що на наших очах скоїлось, усім нам відоме. З цього, що проф. Айнштайн заповідає малощо не загибіль людства, ясно виходить, що тут мова про нове зброєння і воєнне поготівля. Причина цього: дві наймогутніші сили — Злучені Держави Америки та СССР — не можуть дійти до порозуміння шляхом переговорів та мирових договорів.

Чому ж нема згоди між Америкою і Совєтами?

Сьогодні дає на це вже ясну відповідь сам Вашинґтон. Нема згоди, бо Кремль не додержує ніякого приречення, усного чи письменного, ні не виконує цього, до чого зобов'язався міжнародними договорами. На таку ясну офіціяльну відповідь доводилось американському народові дуже довго ждати. До того він сам був довголітньою совєтофільською пропаґандою й угодовою політикою уряду так побаламучений, що донедавна годі було до нього так просто й ясно говорити. Одначе Москва перебрала своїми постійними агресіями усю мірку терпеливости і сама спричинила те, чого не могли осягнути апелі усіх народів, підбитих Совєтами, чи тих, що можуть стати найближчою жертвою московсько-большевицького імперіялізму, а які впевняли, що згода з Сталіном неможлива.

Американський нарід та його уряд приступили отже до основної ревізії їх відношення до Росії та кремлівського імперіялістичного походу на підбій світу. Не знаємо, що буде далі, бо мабуть не знає цього й сам Вашинґтон. Це залежне головно від того, як поступатиме далі Сталін. Проте не улягає найменшому сумніву, що у Вашинґтоні прийшли до переконання, що Москва змагає до збройного конфлікту, очевидно у вигідну для неї пору, теж і зо Злученими Державами Америки, щоб таким чином знищити останню найсильнішу опору демократії.

Евентуальний збройний конфлікт Совєтів з Америкою не застане її неприготованою. Таке вже вирішене в Вашинґтоні. Буде скріплена збройна сила Злучених Держав та інших демократій. Будуть використані в цій підготовці теж і народи, що їх Москва поневолила. Як пише з Вашинґтону до Ню Йорк Гералд Трібюн Дейвид Лоренс, будемо вглядати теж і у внутрішні справи СССР, зокрема в те, що діється в сателітських державах.

Для кожного, що визнається хоч трохи на дотеперішній закордонній політиці Злучених Держав, є це не абиякою новістю, прямо відступленням від цієї політики, якої досі вашинґтонський уряд дуже сумлінно придержувався. До цього треба ще додати, що є повне розуміння ваги другого засобу боротьби з комуністичним Кремлем, не менш важливого від збройної сили. Є це популяризування демократичних програм та здійснювання демократичних ідей, бо без того, як це вже загально принято, не може бути мови про справжню перемогу свободи над неволею, демократії над тоталітаризмом.

Український акт обвинувачення проти Росії

ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ВИСТУПУ ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКОГО В СЕНАТСЬКОМУ ПІДКОМІТЕТІ

Останній виступ голови Українського Конґресового Комітету, професора економії на Джорджтавнському Університеті у Вашинґтоні, Льва Добрянського, в сенатському підкомітеті закордонних справ з піддержкою американської ратифікації міжнародної конвенції проти народовбивства, матиме без сумніву історичне значення міжнародного маштабу. Необхідність американської ратифікації цего договору проф. Добрянський мотивував сильними і грізними аргументами „клясичного російського народовбивства в Україні".

Насамперед хочеться коротко зареєструвати передісторію цього виступу. Він був плянований Українським Конґресовим Комітетом вже від деякого часу та були пороблені всі можливі заходи, щоб здобути голос для українського представника. Справа не була легка, бо вже на початку переслухань в тій справі видвигнено в підкомітеті рішучі застереження, щоб до нарад не включати арґументів і справ, які могли б безпосередньо зв'язувати конвенцію проти народовбивства зі Совєтами, що — до речі — є теж партнером тої ж конвенції. Причини цего ясні. Сенат — це не громадське віче. Він зобов'язує. Не диво, що ці труднощі ставлялося. Проте, акція проф. Добрянського у Вашинґтоні і дальші заходи УККомітету та натиск зорганізованої ним громадської опінії, телеграми й листи від наших стейтових політичних організацій і клюбів, наостанку справу перерішили і представникові УКК назначено переслухання. До цього чимало причинилися й американські приятелі України, зокрема д-р Р. Лемкін, професор права на Єйлському Університеті та співавтор тексту міжнародної конвенції проти народовбивства. Рішуче протибольшевицьке становище голови сенатської підкомісії, сенатора Брайяна МекМегона могло бути останнім словом.

Проф. Л. Добрянський приготовив свій виступ зі справді професорською дбайливістю. Його свідоцтво цілком відповідає його короткій вступній заяві, в якій він ствержує: — „моєю сумаричною метою є звернути увагу Сенату на холодні, конкретні факти і докази в тій справі, щоби есенціональне розуміння поняття народовбивства, застосовуваного головно до одної нації, було кришталько ясне".

Заяву проф. Добрянського важко було б тільки цитувати чи подавати в уривках. В ній бо кожне слово обдумане, має свою причину й ціль та своє доказове попертя. Вкоротці вона буде надрукована в цілости, бо це без сумніву історичний документ, що цілком певно творитиме основу майбутнього міжнародного акту обвинувачення проти совєтських міжнародних злочинців на суді в новому Нюрнберґу. Для заспокоєння зрозумілого зацікавлення українського загалу, на цьому місці згадаємо тільки про головні розділи свідчення. Крім короткого вступу, воно складається з таких розділів:

А. Головні пункти міркувань про совєтське народовбивство. Розділ має ще 5 підрозділів, завданням яких є, на підставі совєтського народовбивства, пополнюваного над українським народом, виказати правдиве розуміння цего злочину в міжнародному маштабі.

Б. Народовбивчий спосіб нищення української та інших націй у їх вибраних частинах і, тим самим, як таких, або як цілости. В цьому розділі виказано документально російське народовбивство в Україні впродовж історії, зв'язуючи його з подібними російськими актами у відношенні до інших народів, хоча і в меншій мірі. Розділ має багато підрозділів. Відносно самого народовбивства в Україні, там узгляднено такі факти:

1. Поголовне нищення провідної верстви та інтеліґенції, як мозку і серця нації, отже нищення частини, щоб знищити цілість. До цеї точки долучено ще окремий основний збір фактів про „Винищення українських інтелектуалів".

2. Нищення української духовості, зокрема української церкви, єї гієрархії і священства та вірних. До цего окремо додано подрібно зібрані такі матеріяли: а) Тло Української Православної Автокефальної Церкви і Української Католицької Церкви та їх ліквідації; б) копія листа єпископа Івана Бучка, надрукованого свого часу в Ню Йорк Таймсі; брошура Володимира Душника: „Мучеництво в Україні".

3. Нищення українського селянства, як головного органу українського національного тіла. Окремо додано видану свого часу „Об'єднанням" брошуру: „Голод в Україні".

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Шлемкевич.

ПРИВЕРНІМО ПРАВДУ

Після страшних переживань російського, німецького тоталізмів і польського півтоталізму демократія стала в Україні загальною, всенародньою мрією. І коли віримо в визволення України, коли думаємо про її самостійну державність, то уявляється нам вона в демократичному, народоправному устрою.

Як же буде виглядати здійснення тієї мрії? Так буває в житті, що зразу чисті, невимовні — здається — бажання приймають ясніший вигляд в думках, потім у слові, і вкінці наливаються плоттю і кров'ю дійсности. Там в Україні такий природний розвиток покалічений російським терором. Тим більші обов'язки і тим більша відповідальність лежать на численній сучасній еміґрації, що серцем і думками зв'язана ще з батьківщиною. Вона повинна перетворити ту всенародню мрію в ясну політичну думку, і вона в своїх організаційних починах повинна дати школу і здобути досвід демократичної практики, маючи змогу приглядатися до зразків західнього світу. Це також одна з найважніших складових частин визвольної акції. Знаємо з нашої недавньої історії, що не вистачає позбутися чужого займанця. Іноді ще трудніше перемогти внутрішнього ворога української державности: — свою анархію, і і утвердити справедливий державний лад.

Тому з найбільшою увагою мусимо стежити за всіми спробами духового і організаційного оформлення нашого, сьогодні ще незаспокоєного після мандрівок, життя. Історичний досвід вчить, що еміґраційні мислі і організаційні починання пізніше рішально заважуть на долі і недолі батьківщини. Не сміємо забувати трагічного 1941 року, коли розсварення еміґраційних груп розлилося братовбивчою війною в краю.

Нам треба радіти, коли бачимо намагання нашого суспільства упорядкувати себе політично. Таке упорядкування є передумовою кожної розвинутої і здорової демократії. Хіба ж ніхто розумний не схоче тримати наше суспільство на щаблі неполітичного народу, якому вистачають культурно-просвітянські і економічні установи. Сьогодні тільки прихильники т о т а л і з м у могли б мріяти про незрізничковану і політично безхребетну народню масу, якою можна керувати демагогією і тайною поліцією.

Тож радіючи такій живучості нашого суспільства, все ж мусимо пам'ятати, що творення політично - ідеологічних груп в демократичному суспільстві це тільки перший щабель до його упорядкування. Такі групи, суперничаючи з собою, мусять співпрацювати, вміти зговорюватися, і так знаходити спільну мову в загальних справах, знаходити голос Божий у голосі народу. Основою ж кожної добровільної співпраці людей і людських груп є взаємне довіря і взаємна пошана. Тож уже оформлюючися, наші ідеологічно-політичні групи повинні зберігати правила чесної гри, закони співпраці, без яких вона неможлива. Мусить бути збережена льояльність, правда у взаєминах, інакше всякі зговори не мають ніякого глузду, як оце зговори з большевиками, які одне говорять і цілком що інакше роблять. Чи можна б уявити собі співпрацю з групою, яка ледве оперюючись вже підводила б своїх договірних партнерів? Тож в ім'я будучої співпраці, отже в ім'я самої можливости демократичного упорядкування нашого суспільства, треба тепер — поки не пізно — закликати до внутрішньої правди у взаємовідношеннях. Без неї наші нові ідеологічно - політичні групи будуть не корисними ланками однієї національної спільноти, але навпаки розкладатимуть її і ослаблюватимуть. Отже говорімо чесно одні з одними, і тим кладімо здорові підвалини української співпраці в спільних справах.

Та цим одним гаслом ще не заспокоюється вимога політичної правди. Кожна ідеологічно-політична група намагається здобути для себе думку народу, принайменше думку його більшости. Тому конечними складниками демократії є пропаганда своїх думок, організація однодумців для проведення тих думок у життя, і критика поглядів суперника. Це демократичний шлях до влади душ і життя. В цьому є і пошана людини, яку завсіди треба переконувати і яка — як цього хоче категоричний імператив одного з найбільших мислителів новішої доби — не повинна бути тільки сліпим знаряддям в руках інших людей, але ціллю в собі. І є в такому демократичному шляху віра в свою правду, якою можна чесно здобувати серця, уми і владу, без примусу і терору. Всього цього немає в тоталізмі. Він доходить до влади не правдою, але обманом, — поки слабий. Він тримає владу, захопивши її підступом, не спіраючися на думку і волю народу, але терором. Історія здобування України большевизмом і панування в ній є для нас пречистим зразком тієї техніки.

Тож важно, щоб українські ідеологічно - політичні групи, які прозябають в усіх краях розселення нової еміґрації, зразу і рішуче присвоїли собі демократичну методику піднесених наличників, отвертих облич, себто правди. Говорімо чесно з собою, але **говорімо чесно з суспільством.**

Тут може нас тривожити одне явище. Різні групи і середовища дискутують і підшукують собі різні літературні назви і під ними ховають точніші політично - ідеологічні окреслення. Чому?! Може тому, що суспільство виразно несхильне тягнути за собою, мов недугу, всі партії, зроджені колись в краю, чи Европі, з їх сварками, порахунками і ресантиментами? Чи такі неясні загальні назви мали б прикривати немилі вже для суспільства ідеї і пережиті вже сьогодні поділи? Чи, може під тими невинними фіґовими листками мали б по всіх краях світу відроджуватися партійні примари минулого? — Подумаймо: — чи це методика демократичної, одвертої боротьби за думку і волю суспільства? Чи це не тінь практики режимів, де пропаганда і дійсність це дві протилежності?!

Можемо прекрасно розуміти такі тенденції в ще неоформленій плязмі наших намагань.

Майже все життя сучасна еміґрація пережила в часах міжнародніх і громадянських війн. В війні ж — як каже давня мудрість — звенить зброя, мовкне закон. Багато із нас бачило тільки уряди і владу, які поставили і трималися в стійній війні з власним суспільством. Брехлива пропаганда, терор, чистка, концтабір це вияви тієї тійни. З цього погляду ми пройшли не найкращу школу! В тих режимах, і потім серед таборових непевностей ми привикли до того, щоб ховатися з своїми думками і починами. Нам казали зрікатися їх на словах; ми берегли їх у серці. Все це аж надто зрозумілі для нас речі. Але від провідної верстви мусимо вимагати, щоб вона тепер в підсонні повної свободи переглянула, передумала всю цю дійсність, щоб вона розрахувалася з нею і собою, і після цього переступаючи пороги другої половини сторінки, очистилася від тих тіній минулого і обмила наше життя від їх бруду. Україна здобувається працею умів і рук, організаційними зусиллями і чесно пролитою кров'ю в боротьбі з ворогом. Але Україна не вишахровується ні від своїх, ні від чужих!

Було б для духового ідеологічно - політичного оформлення нашого суспільства фатальною річчю, коли б воно вилилося в загальну маскараду, де під новими назвами виводили б свої танці давні поділи, старі упередження, дрібні амбіції, все те, чого ми не повинні переносити в 50-ті роки. Така маскарада була б виразом хіба почуття меншвартості, виразом свідомости, що виступати перед суспільством з власним ім'ям некорисно і небезпечно.

Одне із основних завдань демократії 50-тих років, у котрі вступаємо, є привернути ясність і правду в наші внутрішні взаємини, у відношення української людини до людини, української групи до групи. Тільки таке привернення основних цінностей, тільки така реставціо маґна, зможе створити в нашому розпорошенні сучасну, зрізничковану, але суцільну н а ц і о н а л ь н у спільноту. Українська демократія повинна станути і — віримо — стане перед обличчя суспільства без маски.

17)

— Я маю одного монтера в телефонічній спілці, який для мене вже працював. А що, коли б получити телефон того Селецького з нашим? Це коштуватиме недорого, не більше двісті злотих. Нічиєї уваги не зверне, а ми могтимемо контролювати всі його розмови з інженером. Тоді неодне довідаємося. Це тим легше, що його кімната знаходиться саме над кімнатою пана Курца.

— Незлий плян! — похвалив Шульце. — Тоді ви, Бахес, мусіли б заняти кімнату Курца і просиджувати там бодай у тому часі, коли Селецький дома. Дуже прохаю записувати в окремий зшиток усі розмови, що будуть надходити і відходити. Ми вас виручити в цьому не можемо, бо не знаємо мови. Взагалі, справа ця здається мені вартою заходу. А поза тим — що ще нового?

Бахес потягнув кілька ковтків пива.

— Тривожить мене розмірна неактивність совєтів. Борисова, якого, я підстерігав останніми днями, згубив я з очей. З мешкання свого він випровадився, і покищо не можу знайти куди. В кожному разі для нас це постать дуже неприємна, яка готова справити нам якусь несподіванку. Зачасто бачив я його в товаристві Жученкової асистентки. — якщо він звів ту бабу, то вона йому на сліпо виляпає все, що тільки він захоче, і одного дня готові нам зникнути зовсім — шукай тоді їх!

Шульце кусав нетерпляче свої губи.

— Треба пильнувати кожен її крок, — відрядіть на це ще когось з наших.

Бахес хотів щось промовити і вже розкрив уста, коли нагло застиг без руху. Його колеги пішли за поглядом його очей у сторону дверей. Саме входила якась пара.

Бахес нахилився над тарілкою і вдав, що їсть

— Це вони, — шепнув, — не звертайте на них уваги, бо сполошимо.

— Як вийдуть, ідіть за ними вслід, — сказав Шульце. — Мусимо знати, що та пара робить!

ЧАСТИНА ШОСТА

Жученко добивається свого. — Радість Ганки і вуйка Еміліяна. — Відвідини в інженера. — Ганка не приходить. — Таємничий лист. — Розмова з Селецьким. — Жученко рішається.

Упродовж трьох днів Жученко так закопався у свою працю, що майже з ніким не стрічався. Просто попрохав нікого не заходити, мовляв, у нього „останній штурм". Тільки один раз заскочила до нього Ганка на кілька хвилин — і, побачивши його, аж жахнулася. Прихудлий, з червоними від безсоння і від жару з печей повіками, неголений уже кілька днів, інженер усе ж був у чудовому настрої.

— Все йде добре, — казав він, — витираючи руки в білий кітель, що давно вже перестав бути білий. Сьогодні-завтра сподіваюсь отримати тих кілька цифер, що творять головну таємницю мого винаходу. Тоді й відпочину, тепер же гріх було б переривати собі працю! Живу як поет у натхненні, — це вже не наука, а якийсь інстинкт, якась вища сила веде мене до мети!

На другий день після тієї зустрічі Ганку збудив телефон Вискочила з ліжка і взяла слухавку. Це був Жученко. Повідомляв, що минулої ночі в основному докінчив свою працю, має нову речовину, тієї самої сили, що перше і, найважніше — склад каталізаторів! Крізь телефон Ганка чула його вдоволений голос.

— Я лягаю тепер переспатись, — говорив він; — уже й забув, скільки ночей не примикав чей. Але підвечір заходь конечне, скажім у шостій. І забери вуйка Мілька з собою, — не хочу його так рано будити, він ще певно висипляється.

Ганка мала ще з годину часу вставати, проте, стратила вже всю охоту повертатися до ліжка. Закінчення дослідів утішило її подвійно. Одне те, що вона щиро бажала Романові успіху, подруге, що сподівалася тепер мати Романа більше для себе.

В бюрі Ганка подзвонила до Селецького. Була в кімнаті сама, шефа її ще не було, тож могла говорити, що захотіла.

— Галло, хто там? — почувся голос у телефоні.

— А, то вуйко вже встав? Роман прохав сьогодні на шосту до себе — з оказії закінчення дослідів. Знайшов нарешті все, що потребував.

— Гурра! Обов'язково буду. В шостій кажеш?

— В шостій! Чи зайти по вуйка, або вуйко заїдуть по мене?

— Ні, вже краще зійдемося в Романа. Маю різні справи в місті, і не знаю, де тоді буду.

Ганка завісила слухавку і, пританцьовуючи, підійшла до машинки до писання та почала вибивати букви в такт веселої мелодії, так, наче б це була не машинка, а клавіші піяніна...

***

Точно в шостій Селецький подзвонив при хвіртці Жученкового дому. Відчинила Матвієва, до Селецького завжди ласкава — не тільки тому, що він був вуйком „панунці", але передусім тому, що діставала від нього за відмикання хвіртки завжди солідну монету.

— Чи панна Ганка вже є? — спитав Селецький.

—Нє, ще не було. Але пан індзінір уже сі збудили і чекають. (Дальше буде).

Проф. М. Міллер

ПЕРЕЩЕПИНСЬКИЙ СКАРБ

1)

Довгу та бурхливу історію пережила Україна. Можна думати, що давні предки українського народу, в лісовій та лісостеповій смузі, між Карпатами та Дніпром, сиділи вже від початку Бронзового віку, тобто за 4,000 літ тому. Але разом з тим, особливо в степовій надчорноморській Україні, пересувалися, а іноді й затримувалися на якийсь час, ріжні племена; особливо в добу великого переселення народів. Деякі з них намагалися навіть творити свої держави. Але завдяки природним умовам степового простору та тому, що цей простір правив за великий Евразійський шлях, не могли тут втриматись на довший час. Їх як вітром здувало черговими хвилями народів, що насувалися з Азії. Більшість тих народів надалі — зникла, розпорошившись в нових етнічних формуваннях, і від них залишилися хіба деякі описи, а то й лише назви, у давніх письменників, та археологічні памятки в землі.

Український нарід, від передісторичних часів був осілим та хліборобським, а тому вже понад тисячу років тому розпочав наступ на тучні Надчорноморські степи. Вже в 10-ому сторіччі слов'янські племена сиділи в Надчорноморьї, між Дніпром та Дунаєм, а Київська держава створила Тмутороканське князівство, з великими містами та низкою поселень, в Надозів'ї. Протягом довгої боротьби за степи з хижими кочовиками, українські слов'яни часом відходили назад, до Середнього Дніпра, але знову й знову насувалися на степ, поки не зайняли усі Надчорноморські терени аж до самого моря, від Дунаю і до Кавказького узбережжя включно.

Завдяки тій бурхливій історії та частій зміні народів, нема в світі другого терену, як Український, щоб в такій мірі був насичений ріжними пам'ятками давнини. І ті пам'ятки, в багатьох випадках — унікальні і знамениті, уявляючи собою славу й гордість України. Тільки на жаль, поки що вони знаходяться не на Україні, а по російських музеях і, найвидатніші з них не в Києві, а в Петербурзі та в Москві.

Вся Українська земля насичена та вкрита по поверхні пам'ятками минулих часів. По всіх вододілах протягаються ланцюгами, або розкинені купами, могили, від ледве помітних і до могутніх насипів, заввишки 20 метрів. Могили остільки властиві українському краєвидові, що виспівуються і в народних піснях і в творах найбільшого співця України — Тараса Шевченка.

Другою типовою та широко розповсюдженою пам'яткою уявляються так звані „городища" — круглі або простокутні площі обведені валом та ровом. На підвищених місцях або над кручами. Городища, це залишки укріплених селищ, як і могили, належать до різних часів та народів, що перебували на терені України. Над Чорноморським узбережжям знаходяться р у ї н и давніх грецьких торговельних колоній та міст, що з них деякі уявляли собою самостійні держави.

На правобережній Україні відомі Траянів вал, та т. зв. змієві вали, що протягаються іноді на десятки і сотки кілометрів. Чимало т. зв. „майданів" — насипів в формі кільця, від якого розходяться назовні „вуса". Скрізь зустрічаються залишки поселень всіх часів, в формі культурних шарів, давні цвинтарища, поля поховань то що. Також по всій Україні трапляються ріжні пам'ятки з каменю — складні фігури викладені з каменю, що звуться лабіринтами або вавилонами, кола з постановлених насторч каменів — кромлехи, окремі великі камені постановлені насторч — менгири, людські постаті, т. зв. „кам'яні баби", печери в скелях то що.

Всі ті пам'ятки дають нам уявлення про те, як жили давні люди на нашій землі. Про їхнє господарство, техніку, озброєння, прикраси та культові звичаї.

Але є багато й багато пам'яток, що не мають ознаків на поверхні, і їх знаходять або спеціяльними розшуками, або випадково. До таких пам'яток повністю відносяться і так зв. „скарби". Багато й багато відомо тих скарбів по Україні, але чимало ховається у землі. Скарби творилися в бурхливі часи історії, підчас ворожої, війни, облоги, або іншої небезпеки. Люди кидалися закопувати найбільші цінности, які мали, а потім загибали і ті речі лишалися скарбом. Скарби робилися в ріжні часи, починаючи від Бронзового віку. Скільки скарбів знайдено від часів переселення народів. А скільки десятків скарбів княжівської доби знайдено на терені самого Києва. І ще в цьому році надійшла звістка про нову знахідку там же ж, дорогоцінного скарбу з золотих та срібних речей, начиння та прикрас. Багато скарбів складається з самих грошей. Деякі з скарбів, лишаючи їх величезну матеріяльну цінність, мають і надзвичайне мистецьке та історичне значення. До таких пам'яток світової слави належить і Перещепинський скарб.

Мала Перещепина — село в 12 км. на південь від Полтави, та в 4,5 км. від річки Ворскли. Містина між селом та річкою — піскувата низина, з кучугурами та видимами. Поверхня, по місцях, слабо вкрита травою та рідкими кущами верболозу. Непридатна для обробки, та низина правила за громадську толоку і тут випасалася сільська череда. В 1912 році пастушки, що пасли худобу по кучугурах, довбаючи киями пісок, несподівано наскочили на величезний скарб золотого та срібного начиння, зброї, прикрас то що. Уперед помітили, що в піску щось блиснуло, і витягли за вухо золотий глек. Тоді почали довбати далі і вигребли цілу купу різних речей. Вістка про таку незвичайну знахідку рознеслася скрізь як блискавка. Надбігло велике начальство, речі забрали і вони, нарешті, дісталися аж до Петербургу. Довгий час після того ті ж пастушки, та мало не всі люди з Перещепиної, довбали ті кучугури по низині, часто вночі. В такий спосіб вся містина на кілька км. була перекопана, але другого скарбу вже не знайшли. Але як те видко з низки фактів, чимало речей під час знахідки було розтягнуто пастушками та розійшлися по кишенях. Пізніше такі речі, а в тому й багато золотих монет, скуповував у приватних осіб відомий український збирач — меценат Б. Ханенко, що й передав їх до загального комплексу скарбу, перевезеного до Ермітажу в Петербурзі. Але не всі так робили. І я сам бачив у Відні, у одного збирача-аматора, що втік з Києва дрібні речі з Перещепинського скарбу. Деякі дрібниці були закуповані Полтавським музеєм, де й знаходилися. Можливо, що як це часто бувало й раніш, в аналогічних випадках, якась частка речей потрапила й за кордон, а якась залишилася на місці, у приватних осіб. У всякому разі в основному комплексі скарбу, що дістався до Ермітажу і був опублікований, виявилися такі більші речі:

Срібні. Чотири великих блюда, з яких одно на 5,3 кг. вагою, одно позолочене. Одно — іранського виробу з прекрасно зробленим на ньому виображінням царя з дінастії Сасанидів, Сапора II-го. Цар представлений на коні, в повному озброєнні, під час полювання на вепря. На другому блюді — велика монограма Ісуса Христа, по краю — рослинний орнамент з камінними самоцвітами. Навкруги напис, що це блюдо належить епископу м. Томі — Патерну. Томі було римське, пізніше византійське місто над берегом Чорного моря, близько устя Дунаю. Епископ Патерн згадується в византійських документах тих часів і мав катедру в Томі в 520 році. Далі було 3 великих вази, 2 глека церковного призначення, пихви та меч, в уламках, 10 орнаментових чарок на піддонах, срібні стремена та пряжки.

(Кінець буде.)

В ЧЕРЗІ

Вони стояли в черзі перед друкарнею щоденника статті, репортажі, рецензії, дописи з провінції і фейлетони. Стояли терпеливо день і ніч — ніч і день — а справа майже не рушала з місця.

Офіційний матеріял, політика, оголошення й Тарзан вільно входили й виходили з друкарні — а решта стояла в черзі й чекала.

— Ах, Боже! — зідхнув малий фейлетон. — Чому ми не такі щасливі, як та офіційщина?!.. Мені так страшно спішно, як про Тенксґівінґ Дей маю говорити — а тут уже й Різдво минуло...

— Не журися, малий чоловіче! — потішала фейлетон стаття. — За рік буде новий Тенксґівінґ Дей, тоді й пролізеш.

Фейлетон обидився:

— Мабуть із того часу буде мале, заки ваша вельможність скінчить говорити. Я вже маю гіркі досвіди з тим вашим: „Далі буде". Знаєте, як воно було з тими кумами, що з тюрми верталися: п і с л я трьох літ спільного сидіння в келії, вони, на роздоріжжі, прощалися тими ж словами: „Далі буде"...

Повз чергу проходили і щезали в друкарні короткі політичні (й неполітичні) вісті. В кожної блистіла корона заголовку.

— Слухайте, люди! — озвався музичний репортаж.

— Невже кожна з цих цяць неодмінно мусить мати корону? А що, якби, їх так, без наголовків, в рубрику: „Короткі вісті" зібрати?.. Або той офіційний американський матеріял: не можна б його коротше подавати?..

— Рішуче можна — відгукнувся допис із провінції — але наперед подивіться, який за вами хвіст тягнеться. Довшого репортажу я ще не бачив.

— Так може говорити тільки людина без мистецького смаку!.. — обрушився музичний репортаж. — Якби ви, пане, раз почули концерт ансамблю П'юрка — ви йнакше говорили б...

— Дуже можливо, але обширний репортаж про цей ансамбль уже був — відповів допис із провінції. — Писати те саме другий і третій раз, у таких же довгих „ковбасах", значить, забирати іншим життєвий простір. Чи гадаєте, що декількома дотепними реченнями ви передали б своє враження гірше, або зробили б меншу прислугу ансамблеві?... Ніколи!...

— Ет, що з провінцією говорити!?... — зневажливо махнув рукою репортаж. — Якби в вас був естетичний смак, ви в рецензії про Листопадове свято не розписувались би про те, як співав співак А, чи як грала піяністка Б. Бо тоді не відомо, чи це свято 1 Листопада, чи музиків. Чому б не обмежитися д о з а м і т к и: „...Свято звеличали своїми виступами співак А і піяністка Б"?...

Допис із провінції збирався перейти до протинаступу. Та саме в моменті, як він підніс угору праву руку, з-під пахи йому випав прихований довжелезний звій записаного паперу.

— А це в вас що? — поліційно-настирливо запитав музичний репортаж. Донос Ефбі-Ай?

— Це... список жертводавців на ЗУАДК — ніяково відповів провінціяліст.

— І ви з цим усім хочете пройти? Як ви можете на тих скупеньких 4 сторінках ставити пам'ятники людям за доляр й п'ятдесят центів?...

Допис із провінції гірко посміхнувся:

— Ах, пане!... Свіжий ви, як бачу, дуже ще свіжий іміґрант... Побудете тут довше, то й сами взнаєте. І для себе теж вимагатимете пам'ятника в газеті — за 25 (!) центів...

— Я?... — кинувся музичний репортаж.

Дальші с л о в а репортажу згубилися в гомоні радощів, що счинився при дверях: статтю кликали до середини. Другі клієнти оживлено розправляли кості — в усіх вступила свіжа надія.

Але надія швидко поступилася перед жахом — між наших клієнтів увійшов погребник. Він старанно розглядав усіх, а далі підійшов до фейлетону й гукнув:

— Ходи, малий! Ти вже неактуальний.

— Я?... Куди йти?... — перепитав, з душею у п'ятах, фейлетон.

Але з погребником довгих розмов не буває. Він вирвав малого з черги, зімняв його й кинув у кіш.

Так згинув малий фейлетон за довгі друзі своя. І інші, цікаві вісті так загинули.

Трагедія звичайно не велика: фейлетоном більше — фейлетоном менше, не в тому справа. Коли б тільки від цих довгих друзів фейлетону не вмерло заціклавлення читача!?..

О. Сип.

Український акт обвинувачення проти Росії

(Докінчення зі стор. 2).

4. Виселювання українців з їх земель та заселювання її чужинцями. До цего окремо додано зібраний статистичний матеріял про рух населення в Україні та про „Совєтське Народовбивство".

5. Докази совєтського народовбивства у Вінниці. Крім приявного на залі наочного свідка цего злочину, до меморіялу долучено надруковану на цю тему в Українському Квартальнику статтю М. Селешка.

6. Наявність концентраційних таборів в Совєтах з мільйонами каторжників. До цего розділу знову долучено окремі статистичні дані та брошуру В. Душника про „Смерть і руїну на лінії Курзона".

7. Докази і статистичні дані російського і совєтського народовбивства в інших країнах, а то й повна ліквідація деяких малих народів чи національних груп.

C. Наша відповідь Союзові Американських Адвокатів. В цьому розділі пункт за пунктом збивається доказовим матеріялом видвигнені цею організацією застереження проти конвенції.

Д. Висновки. В них ще раз коротко реасумується всі історичні факти російсько-совєтського злочину народовбивства в міжнародному маштабі, які промовляють за американською ратифікацією конвенції.

Відповідаючи н а запити предсідника під-комітету, — проф. Добрянський під час свого свідчення ще коротко, але з великим і всебічним знанням справи та положення з'ясував теперішню стадію визвольної боротьби українського народу на рідних землях, зокрема героїчні подвиги Української Повстанської Армії.

В короткому повідомленні безпосередньо після виступу проф. Добрянського в сенатському під-комітеті вже згадано, яке безприкладне враження зробив цей виступ. Доказом того може з черги послужити не тільки факт, що предсідник підкомітету, сенатор МекМегон, вважав за відповідне зробити вийнмок в цілому своєму поступуванні і погратулювати професорові Добрянському та признати, що його свідоцтво було „блискуче", але й в тому широкому відгомоні, що цей виступ мав в американській пресі і радіо. Тим самим, українське свідоцтво може рішально заважити не тільки тепер на американській ратифікації міжнародної конвенції проти народовбивства, але й в майбутньому притягненні до відповідальности та справедливого покарання злочинців. В цьому й лежить історичне значення виступу голови Українського Конгресового Комітету, проф. Добрянського. „Ми двадцять років чекали на цю нагоду" — говорив він — „щоб могти представити цю справу російського народовбивства в Україні, що так тісно зв'язане теж з проблемою національної безпеки Америки та майбутньої долі цілого людства і його цівілізації. Ця нагода тепер скріплює віру, що за нею прийде друга і рішальна, іменно: покарання злочинців, що буде рівнозначне з остаточним визволенням українського народу. Виступ проф. Добрянського від імені репрезентованих Українським Конгресовим Комітетом американських українців є в цій справі важливим доповненням і капіталізацією тої жертвенної і геройчної боротьби, що її веде весь український нарід від століть та яку сьогодні символізує легендарна Українська Повстанська Армія.

Український Народний Союз

V.

Боротьба з темнотою — перше завдання.

Створення Українського, тоді ще Руского Народного Союзу, в 1894 році, започаткувало не так нову добу, як взагалі історію української іміграції в Америці. Все, що було до того часу, це радше „перші початки", „передісторія".

Тут знову треба пригадати рішальну ролю „Свободи", яка — як це стверджується в редакційній статті в 16-тому числі (з 5-го червня 1895) — „заложила Союз на погибель ворогів - перекинчиків". Строгий національно-патріотичний характер „Свободи" став відразу ідейною базою теж Союзу, головною ціллю якого було зорганізувати у к р а ї н с ь к и х імігрантів та навчити їх „Русь любити, Русі служити і за Русь душу й тіло положити". „Свобода" тоді так характеризувала „просту, виточену дорогу Союзу до правди": „Просвіщати український нарід, вказувати дорогу до правди, добра і волі, боронити народні інтереси, хоронити нарід український від винародовлення тут в Америці, вщіпляти в його серце замилування і охоту до читання українських книжок і газет, підтримувати в нім українського патріотичного духа і надію на майбутнє, перестерігати малозрячих, щоб не перлись тут в Америці до москалів, ляхів, словаків і мадярів, але щоб зберігати свою національність, свою мову, свої звичаї та горнутись до свого Народного Союзу".

Такими цілями позначується діяльність УНСоюзу від самого його початку, і в змаганні до них використовувано найрізноманітніші засоби, що часто були подиктовані кожночасним положенням та актуальними проблемами. Боротьба за ті цілі часто розгорталася дуже завзято, велася серед запеклої полеміки, а часом доходило і до вимін „конкретних аргументів", на публичних зібраннях чи в приватній „дискусії". В цьому змаганні „світла з темнотою" — як це пишеться в тодішніх виданнях „Свободи" — Союз, хоча і зі статутом братсько-запомогової організації, став загальним форумом, став ядром і рямками, довкола якого і в яких боротьба розгорталася, творилась американсько-українська громадська думка, виконувався світогляд і характер американського українця, завжди на тлі місцевих обставин та з думкою про Україну і український нарід.

Не диво, що конвенції У. Н. Союзу своєю тематикою і проблематикою переходили далеко рямці та безпосередні справи самого Союзу як такого. Вже від самого початку вони стали загальним американсько-українським парляментом, на якому обмірковувано всі громадські і національні справи та вирішувано їх. Ідейний Союзовий загал опісля ці рішення здійснював, здобуваючи одну перемогу за другою. Цей сам загальний національно-громадський характер У. Н. Союз зберіг і до сьогодні і в цьому його велике значення та його післанництво на американській землі.

Перша конвенція УНСоюзу — як уже описано в попередній статті на цьому місці — відбулася в місті Шамокін, Па., дня 30-го травня 1894 року. На піврічному засіданні вибраного тою ж конвенцією першого головного уряду Союзу, яке теж відбулося в Шамокін в січні 1895 року, стверджено, що Союз вже мав 505 членів, а каса Союзу виказувала $1,142.75 приходів і $1,007.22 розходів. Цей перший рік для Союзу був дуже важкий, бо не було кому для нього працювати. Єдиними його робітниками аж до другої конвенції були: о. Грушка, редактор „Свободи", і о. Іван Констанкевич, секретар Союзу.

Друга конвенція відбулася в місті Олифанті, Па., дня 30 травня 1895 р. Її предсідником був о. А. Полянський, а секретарем о. Нестор Дмитрів. На конвенції, крім існуючих „старих проблем" не трапилось нічого надзвичайного. В тому часі Союз вже мав 605 долярів майна. До екзекутиви головного уряду були вибрані тоді: Іван Глова — предсідник, Теодозій Талпаш — заст. предсідника, о. Нестор Дмитрів — секретар та Юрій Хиляк касієр. На піврічному засіданні головного уряду, що відбулося в місті Кармел, Па., в дні 1-го січня 1896 р., подано до відома підвишку посмертного з 400 на 500 долярів.

Третя конвенція відбулася в Мт. Кармел, Па., дня 2 червня 1896 року. Предсідником конвенції був о. Т. Обушкевич, а секретарювали о. Іван Ардан і Дмитро Капітула, теперішній головний контрольор УНСоюзу. Зі звіту конвенції виходить, що за два роки свого існування Союз вже виплатив був $2,300 посмертної допомоги. Це заставило делегатів добре застановитися над дальшою долею самого Союзу, бо пересічна смертність членів, пересічний вік яких виносив 35 років, була десятьох на тисячу, отже о б е з п е ч е н е в а вкладка від обезпечення на суму $500 повинна б виносити щонайменше один доляр місячно, а не 50 центів. Докишо рішено тільки припинити виплату посмертного за жінки членів, віком поверх 45 років. Натомість ухвалено давати допомогу хворим і покаліченим. Тоді теж ухвалено створити залізний фонд, на який мало стягатися по 10 центів при кожній місячній вкладці. До екзекутиви головного уряду вибрано на тій конвенції: Іван Глова — предсідник, Олексій Курила — заступник предс., о. Микола Стефанович — секретар, Юрій Хиляк — касієр.

Четверта конвенція відбулася дня 8 червня 1897 р., в місті Мейфілд, Па. В конвенції, головою якої був о. Т. Обушкевич а секретарями Д. Пирч і Д. Ванько, взяло участь 15 делегатів. Звіти виказали, що в тому часі Союз вже мав 1,019 членів і $2,944.93 майна. На конвенції винесено такі ухвали: члени Союзу повинні платити по 25 центів річно на покриття конвенційних коштів для своїх делегатів, на кожних 20 членів Союзу мається право вибирати одного делегата на конвенцію. Рішено, що членом Союзу може бути тільки українець. Чужинець міг стати членом тільки тоді, як він належав до українського братства і разом з братством приступив до Союзу. До екзекутиви головного уряду на цій конвенції були вибрані: Іван Глова — предсідник, Петро Секерак — його заступник, о. Іван Ардан — секретар і Юрій Хиляк — касієр.

На всіх цих конвенціях, крім чисто Союзових справ, головну увагу віддавано загальним і місцевим громадським справам, що стояли під знаком репрезентованого Союзом і його членством „світла" проти загальної „темноти і назадництва". Ухвали і рішення дальших конвенцій — в чергових статтях.

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союзу.

Цінна праця

(Рецензія).

Наприкінці минулого року в Канаді (в Вінніпезі) вийшла праця Р. Смаль-Стоцького "The origin of the word Rus," як шостий випуск славістичної серії, що її видає Інститут Слов'янознавства УВАН за редакцією Я. Б. Рудницького. Автор скористувався в цій праці лінгвістичним методом досліду, найефектовнішим може, у розв'язанні питання про походження назви „Русь", як і інших таких проблем глибокої передісторії й історії. Тим то трохи чи не всі дослідники, що так чи так заходжувалися біля цього питання, притягали й лінгвістичний матеріял (зокрема Кунік, Шахматов), і якраз ті спроби були найслабкіші, в яких автори виявляли себе дилетантами щодо мовного матеріялу (праця Шелухіна). Особливість лінгвістичного методу Р. Смаль-Стоцького в його переважно семантичному (тямовому) підході, що ним він користується з успіхом і в інших своїх працях. Слушно поєднати тямовість (семантику) слова „Русь" із словом „русий" (рудий, білявий), він простежує далі антагоністично-сематичні відносини цих слів із словами „чернь" „чорнявий". В ході цих його цікавих, логічно переконливих міркувань „русь" (із малої букви як збірна назва „русих") виступає як назва скандинавів (не тільки варягів, а здогадно й готів), що панували над „чорнявою" тубільною людністю (слов'янською).

Цими своїми міркуваннями наш учений значно зміцнив позиції норманської теорії і зменшив переконливість скептичного погляду, що його деякі наші учені (зокрема М. Грушевський) додержувалися більше, либонь, таки з патріотичних міркувань. На жаль, автор, захопившись семантичними доказами і тільки почасти морфологічними, не використав **усіх лінгвістичних доказових можливостей.** Тут було б важливо до отих його доказів додати щете, що скандинавське, опосереднене через фінські мови слово „Русь" не єдине таке слово в східньо-слов'янських мовах. Так, крім нього, є ще „Сумь", „Весь", „Чудь". Це все етнічні назви, як і „Русь", і всі вони граматично оформлені однаково: східньо-слов'янський Ь у визвуці відповідно до фінського I (ruotsi — „Русь", suomi — „Сумь"). В цих останніх словах є ще й цікава звукова відповідність: фінському двозвукові відповідає слов'янський звук У. Це багато говорить з мовизнавчого погляду.

Далі. Свої переконливі міркування автор трохи підриває невдалою історичною гіпотезою про те, що скандинави нібито спочатку пройшли Волгою до Каспійського моря, звідти перейшли на Кубань, де заснували Тмутороканське князівство, вже аж потім, Чорним морем, пройшли на Дніпро. До цієї робленої схеми автора, очевидячки, призвів факт ранішої супроти дніпрової озівської „Русі". Але виникає питання: чи не могли вони одночасно спуститися з півночі на південь усіма водними шляхами, що їм були приступні. Проте, це, на нашу думку, неважлива деталь, і вона не зменшує цінности всієї праці нашого видатного ученого.

Книжечка видана коштом вінніпезької „Просвіти", і це ще один доказ того, що українці в Канаді ведуть перед серед американських українців у національній роботі.

В. Ч-о.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Блек" до порту в Ню Йорку дня 17-го лютого ц. р.:

Абеліт, Михайло, Наталія, Василь, Олександра; Велькас Ґустав, Олена, Герберт; Хомич Онуфрій, Анна, Евгенія, Богдан, Ірена; Данкевич Василь, Марія, Ярослав, Богдан, Катерина; Долинка Михайло, Сабіна, Роман; Гарасимів Петро, Ярослав, Юрій, Ляриса; Юськів Осип, Марія, Юрій, Анна; Картрич Роман, Осипа, Анатоль, Ярослав; Кібец Архип, Агафія, Іван, Віктор; Кондратюк, Павло, Стефанія, Іван, Василь, Володимир, Сергій; Косатчук Сергій, Аза, Володимир; Костин Вавиль, Анна; Котелька Іван, Анастазія, Ольга; Кулик Степан, Ольга, Ніна; Литвинчик Мечислав; Матлак Лев, Ірена, Антін, Марія; Мельник Теодор, Анна; Мудрак Вавиль, Марія; Божкевич Теодор, Марія, Роман; Рудий Евген, Марія, Орест; Слотвінський Михайло, Анна, Олена; Шевчук Степан, Ксеня, Ірена. Лещенко Василь, Олена; Онуфрій Григорій; Артемович Теофіль, Марія; Балан Рудольф, Олена, Басараб Павло, Анна, Микола; Бородиця Анна; Долинський Мирон, Микола, Юрій, Адріян; Дрогомирецький Юрій, Ванда, Ярослав, Неоніля; Голіян Нестор, Мирослава, Тереса; Кіршбавм Адольф, Феня, Анна, Григорій, Анатоль; Курилець Дмитро, Катерина, Мирон, Григорій, Петро, Ольга, Теодор; Мовляйко Андрій, Клементина, Людміла; Рудницький Антін, Анна, Анастазія; Бучацький Василь; Губіцький Володимир; Матушкевич Микола; Герман Юрій, Ярослава, Роксоляна, Ярослав; Анастазієвський Микола, Софія, Володимир; Никорович Володимир, Іванна, Орест; Врублівський Микола, Марія, Ігор, Лев; Куделя Лев, Раїса, Роман; Мокан Іван; Назаренко Андрій.

ЗАМКНЕНО ДІМ ЖИДІВСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ТОВАРИСТВА В КАНАДІ

Монтреал, Канада. — Провінціональна поліція Квебеку зачинила на колодку дім жидівського Культурного Товариства й перешукала жидівську школу та одне приватне мешкання на підставі доносу, що там ведуть протидержавну комуністичну діяльність. У школі поліція найшла кілька підозрілих брошур. Товариство мало приміщення в „Юнайтед Джуїш Піплс Ордер". Його замкнено на один рік.

ПЛЕБІСЦИТОВИЙ ДЕКРЕТ В СПРАВІ БЕЛЬГІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Брюсель, 14 лютого. — Сьогодні бельгійський уряд має проголосити офіціяльно декрет щодо плебісциту в справі евентуального повороту короля Леопольда. Плебісцит мав би відбутися в дні 19-по березня.

ПРОФ. ШЕРЕХ ПОКЛИКАНИЙ НА КАТЕДРУ ШВЕДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З відділу Української Вільної Академії Наук у Винипегу повідомляють, що д-р Юрій Шерех, дійсний член УВАН, в останньому був покликаний на професора східньо-слов'янських мов в університеті Люнд у Швеції. Проф. Шерех це перший українець, що викладатиме на високій школі у Швеції. Дійсний член УВАН д-р Дмитро Чижевський дістав покликання на професора української мови на Гарвардському Університеті в Кембридж, Масс.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСГЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє, що зі згляду інших важних громадських зборів, збори Тов. не відбудуться в 2. годині як звичайно, але в 4-тій пополудні, в неділю, 19. лютого, при 2240 Grayling, в Укр. Хаті. Проситься всіх взяти численну участь, бо буде вибір делеґатів на конвенцію УНС. — Й. Крупка.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу 18. лютого, в год. 7:30 ввечір, в гали Veterans of Foreign War 109 Park Ave, Plainfield, N. J. Просимо всіх членів і членицъ прийти на ці збори, щоби галя не була порожна. Довгуючих напоминаємо, щоби вирівнали свої вкладки. — Іван Головка, предс.; В. Реновець, кас.; Йосиф Ярема, секр.

ГІЛСАЙД, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, отсим повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в 3. годині пополудні, в Українській Централі при 180 Вілліям вулиці, Нюарк, Н. Дж. Обовязком кожного члена і члениці прийти на ті збори, бо є дуже важні справи рішення, як також буде вибір делеґата до Конвенції. — А. Малецька, предс.; А. Бугай, кас.; А. Вордун, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Зоря", від. 69 відбудуться в суботу, 18. лютого, точно в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юрія, під ч. 28 Іст 7. вул., в Ню Йорку. Просимо всіх членів обовязково прийти на ті збори, бо буде вибір делеґата і заступника на конвенцію УНСоюза. На річних зборах вибрано уряд на 1950 р. той самий, що був в 1949 р. — Іван Єдинак, предс.; Іван Мартинець, кас.; Михайло Ликтей, секр. Адреса секретаря: Michael Lyktey, 1211 Simpson St., Bronx 59, N. Y.

ВІД ВИДАВНИЦТВА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

В-во Енциклопедії Українознавства доводить до відому громадянства і передплатників, що другий випуск-книжка вже розісланий. Передплатники в ЗДА, які його ще не дістали, дістануть найдальше до 15 лютого.

Третя книжка готова і розсилається. Четверта в ломці. До Великодня — як інформують з Европи — буде готота вже і п'ята книжка.

За всіми інформаціями і в справах передплати прохають звертатися на адресу:

M. SHLEMKEVYCH
347 Grier Avenue
Elizabeth 2, N. J., U. S. A.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПОДЯКИ оголошуємо тільки як платні оголошення. Не будемо відповідати більше на ніякі письма, які до цього не пристосовуються, бо ці справи вже були в газеті вияснювані багатьома наворотами.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Б., Бруклин, Н. Й. — Ми вже забрали слово в справі „Голосу Америки" і тепер треба виждати, чи зайдуть які зміни. Ваші завваги щодо нашої „усім зрозумілої української мови" та згадування давніх та сучасних борців за волю дуже слушні.

Г. Д., Гартфорд, Конн. — Погоджуємось з Вами, що добре було б, коли б через „Голос Америки" могли мати нагоду промовляти час від часу теж і тут роджені й виховані американці українського роду, з тим, щоб слухачі в Україні добре знали, хто це промовляє.

АНСОНІЯ, КОНН. — Збори Тов. А. Вончевського, від. 10, відбудуться в неділю, 19. лютого зараз по Службі Божій, в гали парохіяльній. Проситься членів прийти на ці збори, бо буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. Також проситься членів вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Василь Глива, секр.

ГАНОВЕР, ПА. — Врат. Преосв. Господнього, від. 29 відбуде свої місячні збори в неділю, 19. лютого, в годині 2-гій пополудні, в галі церковній. Просимо, щоби всі члени прийшли на ці збори, бо буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. На річних зборах вибрано такий уряд: Стефан Грозьо, предс.; Андрій Хромчак, кас.; Михаїл Малицак, секр.; Стефан Гавришко, Іван Малищак і Михаїл Мудрецький, контрольори. — М. Малищак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого в годині 2-гій пополудні, в домівці секретаря. Крім інших справ, буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. — Уряд.

БЕНТЛЕЙВИЛ, ПА. — Збори від. 109, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. попол., в гали Ігол. Буде вибір делеґата на конвенцію УНСойзу і другі важні справи до полагодження. — Григорій Іваніш, предс.; Михаїл Шипиляк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Звичайні збори 25 Відділу УНСоюзу відбудуться цеї пятниці, дня 17-го лютого б.р., в домівці УНСоюзу під ч. 83 Гренд Стріт. На порядку нарад теж і вибір делеґата на Конвенцію УНСоюзу. Початок нарад в годині 7:30 вечером. — Т. Литвинюк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Отсим повідомляємо всіх своїх членів і членицъ Бр. св. О. Николая, від. 106, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, в годині 12-тій в полудне в домі відділів УНС, 845 N. Western Ave. Просимо членів і членицъ конечно прибути на ті збори. Є важні справи, а це маємо вибрати делеґатів і заступників на конвенцію УНС, котра то має відбутися в місті Клівленді, О., від 22-го травня. Члени суспендовані просимо прибути і заплатити свій довг, то будуть приняті назад в члени УНС. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр. 1018 N. Trumbull Ave.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. попол., точно, в гали парохіяльній, 303 Гудсон вулиця. Приявність всіх членів є конечна, бо є богато важних справ до вирішення. На цих зборах буде вибір делеґатів на Конвенцію УНС. Довгуючих членів проситься прийти на збори і вирівнати свої залеглости. І так само, проситься членів не забувати приєднувати нових членів до УНС. — П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Івлнів, фін. секр.; Гр. Вулавинець, рек. секр.

НЮ КЕНСІНГТОН, ПА. — Бр. св. Михаїла, від. 296, повідомляє своїх членів і членицъ, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2-гій пополудні в У. Н. Домі 1400 4. Еве. На порядку нарад буде вибір делеґатів і їх заступників на Конвенцію УНС, тому проситься всіх членів і членкинь прийти точно на означений час. Кандидати на делеґатів повинні привести на ці збори найменше одного нового члена. На річних зборах вибрано той самий уряд. Збори відбуваються що місяця в трету неділю по першім. Проситься приходити і платити вкладки на зборах. — І. Балабан, предс.; М. Земледух, секр.

ПИТСБУРГ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 53, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться у неділю, 19. лютого у гали У.З.Ю. ріг одинадцятої і Вінґгам, в годині 1. пополудні. Обовязком кождого члена бути присутним. — О. Микитюк, предс.; Василь Сочко, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 18. лютого, в годині 7:30 вечером, в салі У. Н Дому при 214- 216 Фултон Стріт. На ці збори проситься всіх дорослих членів без ріжниці чи платять до місцевої каси чи ні, прибути, бо є важні справи до полагодження, як також буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. Уряд на 1950 рік вибраний: П. Стaшко, предс.; Й. Козак, заст.; С. Могила, секр. фін.; В. Витушинський, секр. рекор.; В. Федчишин, кас.; Контрольна комісія: Й. Козак, Н. Кіценюк і Н. Піньковський; надзиратері хорих: В. Сас і Н. Кіценюк. — П. Стaшко, предс.; С. Могила, секр.; В. Федчишин, кас.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 19. лютого точно в годині 3. пополудні, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір делеґата на конвенцію УНС. Просимо приєднувати нових членів, бо тепер є кого організувати. — За уряд: М. Зельвак, секр.

ВІННІПЕГ, МАН. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 445, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2:30 пополудні у Домівці У. Н. О., під ч. 935 Мейн Стріт у Вінніпеґу. Проситься членів громадно прибути на час. Буде звіт урядників за минулий рік і вибір уряду на 1950 рік, як також вибір делеґата на Конвенцію УНС та інші справи. — Ф. Васс, предс.; М. Коваль, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. лютого, в годині 8. вечером в парохіяльній салі 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. На річних зборах вибрано такий уряд: д-р В. Калина, голова, решта вибрано тих самих урядників. Збори відбувають що 3та субота в місяці. — В. Калина, гол.; Н. Чудакевич, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. Тараса Шевченка, від 252, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 12. в полудне в салі при укр. прав. церкві 2250 В. Кортез вул. Проситься усіх членів прийти на ці збори де буде вибір делеґата на конвенцію УНС. — Іван Меґос, предс.; Дм. Когут, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, відбудуться в неділю, 19. лютого, в церковній салі під ч. 23 при Волнат вул., в Гартфорд, Конн. точно у 2-гій годині сполудня. Проситься всіх членів, щоби явились на цих зборах, бо є важні справи до полагодження, а найважніше вибір делеґатів на Конвенцію УНС, котра відбудеться в травні в Клівленд. О. — С. Вишневський, рек. секр.

ВОТЕРВЛІСТ, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 13, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. пополудні, в Українськім Клюбі 402 25-та вул. Уряд просить всіх членів прийти в означений час конечно, бо буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. — Василь Вовчук, предс.; Филимон Євусяк, кас.; Іван Урбан, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. — Тов. Вільна Україна, від. 187, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2-гій пополудні, в домі Івана Чупруна 301 Union St., Taylor, Pa. Проситься всіх членів і членкинь прибути на означений час, бо будуть важні справи. Буде вибір делеґата і заступника на Конвенцію УНС. — Іван Чупрун, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Тов. св. Арх. Михаїла, від. 243 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого зараз по Службі Божій, в галі парохіяльній. Проситься кожного члена явитися на ці збори, бо є важні справи до полагодження і буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. Тому ще раз проситься всіх членів явитися на ці збори. — Петро Костюк, предс.; Петро Романюк, кас.; Лука Білик, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 1-шій сполудня, в домі У. А. Горожан під ч. 847 Н. Френклин вулиці. Проситься членів, котрі котрі платять річно і піврічно, щоби прибули і заплатили свою належитість. С. Чорномаз, секр.

МІЛВИЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Проситься членів прийти на ціз бори бо буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. — С. Патен, предс.; С. Пелехатий, кас.; Гр. Тимчій, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, подає до відома всім членицям і членам, місцевим і позаміцевим, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 3. пополудні, в гали У. Н.Дому, під ч. 279 Кінґс Гайвей Вест, в Савтпорт, Конн. Є багато справ до полагодження і також вибір делеґата на Конвенцію УНС. Уряд просить всіх членів і членицъ прибути і вибрати делеґата і полагодити всі справи які будуть на деннім порядку і поплатити свої місячні вкладки, щоби не було пізніше нарікання на секретаря. — Петро Дудко, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. — Збори Тов. Запорозька Січ, від 385, відбудуться в неділю, 19. лютого, зараз по Службі Божій, в церковній ґалі. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір делеґата на Конвенцію УНСоюзу. — Й. Ковалів, предс.; О. Козак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 3:30 пополудні в У. Н. Домі. Просимо всіх членів і членицъ прибути на ці збори і вибрати делеґатів на Конвенцію УНС. — Уряд.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори від. 374, відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 3. пополудні на ґалі Elizabeth Peabody House 357 Charles St., Boston, Mass. На тих зборах, поза біжучими справами буде вибір делеґата на Конвенцію УНС. Проситься членів о численну участь. Уряд від. 374 на рік 1950 такий: Петро Улашкевич, предс.; Михайло Кисіль, заст.; Микола Віляк, кас.; Микола Кисіль секр. фін. — М. Кисіль, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476, дає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній, 56-69 Савт Секон Партішен ул. Обовязком є кожного члена бути на цих зборах, бо буде вибір делеґата на конвенцію УНС і інші справи до вирішення. — Уряд.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 18. лютого, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30th Avenue. Просимо всіх своїх членів і членицъ прийти на збори, бо є деякі справи до полагодження. Просимо всіх українців, які ще не є членами У. Н. Союзу, прийти і вписатися в члени. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — На річних зборах відділу 288, що відбулись 22. січня, члени подякували урядові за їх чесну працю і одобрили той самий уряд на 1950 рік: М. Брус, предс.; С. Рахліцький, заст.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.; М. Паращак, Ю. Чайка і А. Мадриґа, контр. комісія; М. Мушастий, А. Коник і І. Гойсин, надз. хворих. На цих зборах вибрано також делеґатів на конвенцію УННС: Д. Мушастий, дел.; М. Паращак, заст.; А. Даннлюк, дел.; М. Брус, заст. При кінці зборів ухвалено дати 10 дол. для УККомітету.

МОНТРЕАЛ, КАНАДА.—На річних зборах відділу 473, що відбулись 30. січня, вибрано такий уряд на 1950 рік: П. Гриневич, гол.; проф. І. Гомонко, заст.; О. Чайківський, фін. секр,; Д. Попадинець, рекорд. секр.; Ю. Дейнека, скарб.; М. Генґало, В. Пивоварчук і Д. Вілак, контр. комісія. — За уряд: Д. Попадинець, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 13. лютого 1950 року помер у 67 році життя

ЮРІЙ ҐЕРЕТА,

довголітний член Тов. Запорожської Січи, від. 234 УНСоюзу в Елізабет, Н. Дж.

Покійний родився в Підгайцях, Західна Україна. До Злучених Держав прибув 1910 році. Був гарної спокійної вдачі, був членом українських організацій і не жалував жертв на українські народні і церковні цілі. Полишив в смутку жену Марію, чотири дочки; Стефанію, Ґеновефу, Юлію, Єлену і сина Евгена.

Похорон відбудеться в четвер, дня 16. лютого 1950 року в годині 9. рано з похоронного заведення Kain Mortuaries 25 West Jersey St., Elizabeth, N. J., до української гр.-кат. церкви св. Володимира.

Проситься всіх членів, щоби взяли участь в похороні свого заслуженого члена.

В. Й. П.
Степан Могила, секр.

Дня 6. січня 1950 року помер

ПЕТРО ЛЕЩУК,

довголітний член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку, Н. Й.

Покійний родився в 1880 р. в селі Вільшанах, пов. Перемишль, Галичина.

Похорон відбувся в четвер, 9. лютого з погребового заведення П. Яреми. — В. Й. П.!

Управа Бр.

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУЮ свою тету, що живе в Ню Йорку **ЛИЗАК АННУ**, замуж. Махнах, уроджену в Бережниці Королівській, повіт Жидачів. Проситься відписати ласкаво:

IWAN LYSAK,
1. Rue d'Hopital
Thionville, Moselle, France

ТАРЗАН, ч. 2280. Загроза на верхах дерев.

WHEN TARZAN REACHED THE JUNGLE'S EDGE THE DRUG-MADDENED APE HAD DISAPPEARED.
HEARING NO SOUND, TARZAN KNEW THE BIG ANTHROPOID HAD TAKEN TO THE TREES.
QUICKLY THE APE-MAN CLIMBED TO THE HIGH BRANCHES AND SAW THE APE SILHOUETTED AHEAD, SWINGING IN CRAZY CIRCLES.
DEEP IN THE JUNGLE NITA AND BRONSON PRESSED FORWARD, UNAWARE OF THE DANGER AHEAD.
2280

Коли Тарзан добіг до краю нетрів, задурманений ліком малпячий велетень щез.

Не чуючи жадного гамору, Тарзан догадався, що малпа вискочила на дерево.

Швидко малпочоловік видряпався на дерево і побачив, як на обрію малпяча стать крутилася довкола дерева.

Глибоко в нетрах Ніта й Бронсон перли вперед, не знаючи про небезпеку перед ними.